

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 1

Nowe Oblicza geografii, wyd. Nowa Era

Rok szkolny 2025/2026

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- potrafi wykorzystać różne źródła informacji geograficznych
- analizuje zróżnicowanie środowiska geograficznego
- wyjaśnia mechanizm cyrkulacji powietrza
- podaje przyczyny i skutki lokalnych zmian klimatu
- wyjaśnia wpływ prądów morskich na życie człowieka
- wyjaśnia i porównuje skutki działalności rzek wiatru i lodowców
- potrafi wykazać związek szerokości geograficznej a rozkładem temperatury
- wskazuje na czym polega strefowość i astrefowość klimatów
- wyjaśnia zależność klimatu od występowania rodzajów gleby
- wskazuje zależność szaty roślinnej od wysokości nad poziomem morza
- wyjaśnia różnicę czasu na życie człowieka
- wyjaśnia zróżnicowanie występowania stref obniżonego i podwyższonego ciśnienia

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- interpretuje treść różnych map
- zna działanie systemu nawigacji GPS

- wyjaśnia przyczyny zróżnicowania ciśnienia atmosferycznego
- za pomocą mapy przedstawia prognozę pogody dla danego obszaru
- rozpoznaje góry fałdowe, zrębowe i wulkaniczne
- podaje różnicę między wietrzeniem fizycznym a chemicznym
- opisuje niszczącą i transportową działalność lodowca
- porównuje typy wybrzeży morskich
- rozróżnia formy rzeźby erozyjnej i akumulacyjnej
- omawia powstanie układu słonecznego

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opisuje ciała niebieskie
- podaje następstwa ruchu obiegowego i obrotowego
- na podstawie klimatogramów opisuje strefy klimatyczne
- oblicza średnią roczną temperaturę powietrza
- określa współrzędne geograficzne na mapie
- wyjaśnia wpływ prądów morskich na wielkość opadów
- podaje przyczyny zróżnicowania zasolenia mórz i oceanów
- omawia przyczyny przemieszczania się płyt tektonicznych
- wyjaśnia na czy polega wietrzenie chemiczne, fizyczne i biologiczne
- charakteryzuje główne typy gleb
- opisuje rozmieszczenie głównych stref roślinnych na świecie

Ocenę dostateczną otrzymuję uczeń, który:

- dzieli mapę ze względu na treść i przeznaczenie
- porównuje planety układu słonecznego
- wyjaśnia przyczyny ruchu powietrza
- opisuje zróżnicowanie opadów na ziemi
- wyjaśnia różnicę między magmą a lawą
- podaje różnicę między pogodą a klimatem
- wyjaśnia różnicę między barchanem a wydumą paraboliczną
- omawia założenia teorii tektoniki
- wskazuje obszary sejsmiczne i asejsmiczne
- rozróżnia erozję wgłębną, wsteczną i boczną
- omawia warunki w jakich zachodzą procesy krasowe
- charakteryzują najważniejsze poziomy glebowe

Ocenę dopuszczającą otrzymuję uczeń, który:

- wymienia elementy mapy i ich rodzaje
- wymienia strefy oświetlenia ziemi
- podaje cechy ruchu obiegowego i obrotowego
- wskazuje na mapie obszary o największych sumach opadów
- wskazuje na mapie strefy klimatyczne
- opisuje dowolną strefę klimatyczną
- wskazuje na mapie największe płyty tektoniczne

- wyróżnia rodzaje wietrzeń
- podaje nazwy największych pustyń na ziemi
- rozróżnia gleby strefowe i astrefowe
- wie co to skała
- wymienia rodzaje prądów morskich

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 3

Nowe oblicza geografii, wyd. Nowa Era

Rok szkolny 2025/2026

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- przedstawia skutki zmian tempa wzrostu liczby ludności na świecie
- ocenia zróżnicowanie ludności świata pod względem dzietności
- omawia skutki ruchów migracyjnych dla społeczeństw
- analizuje przyczyny i skutki urbanizacji
- podaje przyczyny i skutki lokalnych zmian klimatu
- przedstawia wpływ globalizacji na gospodarkę światową i życie człowieka
- rozumie zasady zrównoważonej gospodarki leśnej i ochrony przyrody
- uzasadnia rolę procesów reindustrializacji na świecie, w Europie i w Polsce
- wyjaśnia zależność klimatu od występowania rodzajów gleby
- przedstawia przyczyny zmian roli czynników lokalizacji przemysłu

Ocenę bardzo dobrą otrzymują uczeń, który:

- opisuje zmiany, które zaszły na mapie politycznej świata po II wojnie światowej
- omawia skutki konfliktów zbrojnych na świecie
- porównuje typy wybrzeży morskich
- przedstawia prawidłowości w rozmieszczeniu ludności świata
- omawia przyczyny i skutki starzenia się ludności
- wyjaśnia przyczyny zróżnicowania poziomu urbanizacji na świecie
- analizuje skutki globalizacji
- omawia zmiany w strukturze użytkowania ziemi na świecie
- omawia uprawę warzyw i owoców oraz używek na świecie
- charakteryzuje rozmieszczenie pogłowia bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu na świecie
- podaje różnicę między wietrzeniem fizycznym a chemicznym
- omawia skutki rosnącego zapotrzebowania na energię
- wyjaśnia znaczenie poszczególnych rodzajów transportu
- rozróżnia formy rzeźby erozyjnej i akumulacyjnej
- rozpoznaje góry fałdowe, zrębowe i wulkaniczne
- przedstawia przyrodnicze i społeczno--gospodarcze skutki globalnego ocieplenia

Ocenę dobrą otrzymują uczeń, który:

- podaje przykłady organizacji międzyrządowych
- omawia przyczyny konfliktów zbrojnych na świecie
- wyjaśnia przyczyny różnic między wartością przyrostu naturalnego

- analizuje zróżnicowanie gęstości zaludnienia na świecie
- charakteryzuje główne typy gleb
- oblicza średnią roczną temperaturę powietrza
- określa współrzędne geograficzne na mapie
- charakteryzuje główne typy gleb
- omawia strukturę religijną w wybranych krajach
- wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozwój rolnictwa na świecie
- omawia zróżnicowanie wskaźnika lesistości na świecie
- omawia gospodarcze znaczenie energii elektrycznej
- charakteryzuje główne regiony turystyczne świata
- charakteryzuje poszczególne rodzaje transportu
- wymienia pozytywne i negatywne skutki dynamicznego rozwoju turystyki

Ocenę dostateczną otrzymują uczeń, który:

- określa pozycję Polski w Europie
- wskazuje na mapie konflikty zbrojne w XXI w
- omawia cechy krajów o różnym poziomie rozwoju
- oblicza współczynniki urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego
- wskazuje obszary słabo zaludnione i bezludne
- opisuje fazy urbanizacji
- opisuje zróżnicowanie opadów na ziemi
- wyjaśnia różnicę między magmą a lawą
- podaje różnicę między pogodą a klimatem

- przedstawia rozmieszczenie głównych łowisk na świecie
- podaje zalety i wady elektrowni ciepłych i jądrowych
- wymienia zalety i wady różnych rodzajów transportu
- wskazują obszary sejsmiczne i asejsmiczne

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- podaje powierzchnię Polski
- wymienia czynniki rozmieszczenia ludności w podziale na przyrodnicze, społeczno-gospodarcze
- wymienia płaszczyzny urbanizacji
- podaje typy zespołów miejskich
- wskazują na mapie strefy klimatyczne
- opisują dowolną strefę klimatyczną
- wymienia elementy mapy i ich rodzaje
- przedstawia podział gospodarki na sektory
- podaje przykłady zagrożeń dla środowiska przyrodniczego
- wymienia rodzaje górnictwa
- podaje przykłady organizacji międzynarodowych

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 4

Oblicza geografii, wyd. Nowa Era

Rok szkolny 2025/2026

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- charakteryzuje na podstawie informacji makroregiony w Polsce
- porównuje ukształtowanie powierzchni oraz wyjaśnia przyczyny tych różnic
- wyjaśnia, dlaczego północna część Polski ma większą jeziorność niż reszta kraju
- omawia przyczyny zmian liczby ludności w swoim województwie
- omawia sytuację na rynku pracy we własnej miejscowości
- wyjaśnia geologiczne uwarunkowania tworzenia się i występowania surowców energetycznych
- omawia sytuację na rynku pracy we własnej miejscowości

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- wyjaśnia przyczyny zróżnicowania rozmieszczenia surowców mineralnych w Polsce
- charakteryzuje poszczególne pasy ukształtowania powierzchni Polski
- omawia główne typy genetyczne jezior
- przedstawia konsekwencje zmian liczby ludności Polski
- omawia zróżnicowanie przestrzenne stopy bezrobocia w Polsce
- charakteryzuje wybrane regiony rolnicze w Polsce
- wymienia sposoby ograniczenia zanieczyszczenia atmosfery
- charakteryzuje poszczególne pasy ukształtowania powierzchni Polski

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- przedstawia cechy rzeźby terenu Polski i jej pasowy układ
- opisuje formy rzeźby polodowcowej
- przedstawia przyczyny niedoboru wody w wybranych regionach Polski
- omawia formy ochrony Morza Bałtyckiego
- omawia na podstawie mapy cechy podziału administracyjnego Polski
- opisuje funkcje sztucznych zbiorników wodnych
- analizuje na podstawie danych statystycznych strukturę zatrudnienia w Polsce
- określa przyczyny bezrobocia w Polsce
- przedstawia przyczyny rozwoju rolnictwa ekologicznego
- omawia zróżnicowanie sieci kolejowej w Polsce
- opisuje walory wybranych parków narodowych
- przedstawia czynniki warunkujące rozwój turystyki w Polsce

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- podaje przykłady ważnych wydarzeń geologicznych
- wymienia na podstawie mapy zlodowacenia w Polsce i ich zasięgi
- wymienia główne cechy sieci rzecznej w Polsce
- wskazuje najbardziej i najmniej zasolone rejony Morza Bałtyckiego
- podaje przyczyny zróżnicowania rozmieszczenia ludności w Polsce

- wymienia główne funkcje miasta i podaje ich przykłady
- przedstawia regionalne zróżnicowanie przyrodniczych warunków rozwoju rolnictwa w Polsce
- podaje przyczyny zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych
- omawia cechy polskiego przemysłu przed 1989 r.
- wymienia polskie obiekty znajdujące się na Liście światowego dziedzictwa UNESCO

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- wymienia i wskazuje na mapie państwa graniczące z Polską
- wymienia na podstawie mapy tematycznej jednostki tektoniczne Europy
- przedstawia podział dziejów Ziemi na ery i okresy
- wskazuje na mapie główne zatoki, wyspy i cieśniny Morza Bałtyckiego
- wskazuje na mapie województwa i ich stolice
- podaje cechy piramidy wieku i płci ludności Polski
- podaje przykłady aglomeracji monocentrycznych i policentrycznych w Polsce
- wymienia najważniejsze rodzaje transportu w Polsce
- wymienia mocne i słabe strony rolnictwa ekologicznego
- wymienia formy ochrony przyrody w Polsce
- wymienia najważniejsze porty handlowe, pasażerskie i rybackie w Polsce

